

Povestea unei nevoi pedepsite

de George Kun

La mijlocul anilor '90, o campanie publicitară foarte prost concepută despre paradisul canadian a devenit o irezistibilă "Fata Morgana" pentru țiganii cehi și slovaci, care au început să vină în masă în Canada, cu pașapoarte cehești legale. Încă înainte de a fi promovați la statutul de "rromi", ei au demonstrat canadienilor cât de generoasă este societatea lor, cerând în masă azil politic și suprasolicitând sistemul public de protecție socială pentru un venit suplimentar moderat, principala lor sursă de venit fiind fraudă și criminalitatea. Până la urmă guvernul canadian, de obicei lent și timid, a trebuit să facă ceva pentru a stăvili sosirile masive: a impus vize de intrare pentru toți cetățenii cehi și slovaci. Corectitudinea politică din acea vreme nu permitea discriminarea bazată pe etnia sau culoarea pielii posesorilor de pașapoarte din aceeași țară. Evident, câțiva cehi mai deschiși la ten, care doreau doar să-și viziteze rudele sau prietenii și apoi să se întoarcă acasă, au fost nevoiți să plătească taxe substanțiale pentru viză sau pur și simplu să-și amâne călătoria.

Furios, guvernul ceh, chiar și sub președintele Vaclav Havel, om progresist cu vederi largi, a ripostat dur și a impus vize tuturor canadienilor care călătoreau în Republica Cehă sau o tranzitau. Mai mult, în isteria fără precedent a respingerii a tot ce provenea din Canada, paznicilor de frontieră li s-a permis să fie nepoliticoși și grosolani cu turiștii deja afectați că li s-a impus să plătească, chiar la fața locului, sume nepermis de mari pentru viză.

Această clovnerie politică temporară era în plină desfășurare când noi cochetam cu idea de a ne petrece concediul de primăvară în Europa.

Soția mea, care demult dorea să-și viziteze mama în Croația, a primit concediu în februarie. Ea a hotărât să plece și aștepta cu nerăbdare reacția mea. Și eu m-am aranjat să pot lipsi mai mult de două săptămâni de la servicii. Cu totul întâmplător, cea mai bună și mai ieftină legătură spre Split, în Croația, era prin Praga.

Mi-am dat seama că să fi stat tot timpul împreună cu soția în casa soacrei mi-ar fi pus la grea încercare dragostea și loialitatea față de familia mea extinsă. Din fericire puteam să fac ceva mai bun: să plec în Alpi și să mă bucur de sezonul de schi care era în toi. Trebuia doar să găsesc un compromis acceptabil cu soția și să împac cumva toate caprele și toate verzele.

Spre marea mea surpriză, însăși decizia mea de a lua parte la călătorie a fost suficientă pentru a garanta negocieri fructuoase și un rezultat cu adevărat remarcabil.

Am decis că vom zbura împreună la Praga. Acolo ea va schimba avionul, continuându-și drumul spre Croația, iar eu voi închiria o mașină și voi merge în Austria pentru o partidă strașnică de schi. După aceea, în speranța că voi scăpa teafăr, voi reveni la Praga și voi lua avionul spre Croația, să mă alătur pentru restul vacanței "croaților", fără să vorbesc prea mult despre pauza de schi, iar apoi să mă bucur de un zbor plăcut spre casă alături de soția mea.

Numai că socoteala de acasă nu s-a potrivit cu cea din târg!

După ce am aterizat la Praga, soția mea Lori s-a îndreptat spre terminalul companiei *Croatian Airlines* pentru a se urca în următorul avion, iar eu am mers direct spre punctul de control al pașapoartelor pentru intrarea în Republica Cehă. Coadă avansa relativ repede, până ce mi-a venit rândul să împing pașaportul meu canadian prin ferestruica ghișeului de control pașapoarte.

Întâi am observat o pereche de mâini mici și albe, cu degete scurte și groase, frunzărind neîndemânatic documentul meu. Apoi mi-am ridicat privirea spre o față rotundă, cu ochi albaștri pătrunzători, care se holbau la mine. Ofițerul de frontieră m-a întrebat în cehă:

- Vorbiți limba cehă?
- Da, am răspuns mândru.

Buzele sale subțiri s-au strâmbat într-un rânjet condescendent și a spus:

- Numele dumneavoastră de familie nu este Kun, nu-i așa?
- Ba da, este Kun, neschimbat de la naștere, am spus eu.

El a continuat:

- Nu, nu, nu! Numele dumneavoastră nu este Kun, ci Kuna, corect? Nu acesta a fost numele dumneavoastră când ați fugit din Cehoslovacia?

Am încercat să-mi păstrez calmul și am adăugat:

- Nu am fugit din Cehoslovacia, am plecat legal din România.

El a spus:

- Sunteți foarte norocos, vremurile s-au schimbat, acum îmi puteți spune orice vreți, dar eu știu adevărul.

În acel moment, deși era evident că el avea ultimul cuvânt și putea să mă mai hărțuiască dacă ar fi dorit, mi-a părut rău de el, așa cum îți pare rău de un retardat mintal. Am riscat să spun:

- Da, vremurile s-au schimbat, dar nu credeți că s-au schimbat în bine?

Mi-a aruncat o privire gen "hai, roiu!" și mi-a indicat următorul punct de oprire, un alt ghișeu la care trebuia să plătesc taxa pentru viza de tranzit, înainte de a intra în țară. S-a dovedit a fi echivalentul a 75 dolari, pentru un tranzit de doar 24 de ore. Noroc că soția mea nu trebuia să plătească și ea.

Închirierea unei mașini nu a fost o experiență prea neplăcută, doar că nu au acceptat asigurarea acoperită cu cardul meu de credit și m-au obligat să cumpăr asigurarea oferită de filiala locală AVIS.

Între timp se făcuse ora 11 a.m. Mai trebuia să trec granița în Austria și să ajung într-o stațiune de schi pe cât posibil înainte de lăsarea serii.

Am închiriat un VW Golf și am pornit la drum. Desigur, eram în era premergătoare GPS-ului și am acoperit scaunul pilotului cu frumoase hărți Michelin, cu drumurile principale evidențiate deja în timpul zborului. Aveam și o lupă mare care aluneca de pe scaun la fiecare curbă, așa că am legat-o de tetiera scaunului pilotului.

Nu mi-am dat seama că până aproape de granița austriacă nu exista o autostradă adevărată, deci pentru o distanță pe care speram să o parcurg într-o oră și jumătate am avut nevoie de aproape trei.

Trecerea frontierei s-a făcut fără probleme și condusul a devenit în sfârșit reconfortant și eliberator, ca o alergare după ce ai terminat turul parcului cu bunicul tău aflat într-un scaun cu roțile. După ce am trecut de Linz conducând cu adevărat în viteză, am simțit deodată o nevoie extraordinar de puternică să mă ușrez. Mi-am dat seama că ședeam la volan de patru ore fără nicio oprire, de când am plecat din Praga. Am început să intru în panică și mi s-a făcut rău. Totuși am hotărât ca soluția să nu aibă loc cu nici un preț înăuntrul mașinii. Căutam cu disperare următoarea ieșire și am observat un semn verde foarte îndepărtat pe care nu puteam încă să-l deslușesc, dar care părea să fie o ieșire. Un nou val de nevoie și greață m-a lovit într-un mod ce părea să prevestească un leșin iminent, ceea ce nu e un lucru bun când conduci; e la fel de rău ca a te opri pe o autostradă.

Și atunci Dumnezeu mi-a arătat deodată bunăvoința Sa și am observat în dreapta mea un drum pavat, mare, în formă de semicerc, accesibil direct de pe banda din dreapta a autostrăzii, cu intrare cu sens unic. În mijlocul semicercului era o clădire mică și albă, fără îndoială o toaletă. Dar cum lucrările diavolului nu sunt niciodată departe de binecuvântările Domnului, viteza mea era mult prea mare ca să pot să încetinesc și să intru corect pe drumul cu sens unic. Abia am reușit să intru în semicerc pe la ieșire și să conduc în sens greșit.

În drum spre clădirea cu toaleta am observat un Mercedes mare și alb intrând în mod corect și îndreptându-se tot spre toaletă. Și dacă nu era decât o singură toaletă în clădire? Nu voi permite sub niciun motiv ca acei nemernici din Mercedes să ajungă primii! Deci am oprit, am sărit din mașină, m-am năpustit spre ceea ce s-a dovedit a fi singura toaletă, am împins ușa cu ambele mâini și am cucerit toaleta cu ușurare și pricepere, reușind să mă trântesc pe scaunul de toaletă cu pantalonii deja în vine.

Fericirea și bucuria sunt relative, dar ce s-a petrecut în interiorul încăperii a fost absolut. A fost și un moment potrivit ca să-mi

reconsider ocazionala rebeliune ateistă și să recunosc, odată pentru totdeauna, că Dumnezeu există și tocmai mi-a dovedit-o.

Când am ieșit în cele din urmă, având încă un zâmbet euforic pe buze, Mercedesul alb era tot acolo. Dacă acești oameni ar fi avut urgențe ca ale mele, sau măcar pe aproape, mă așteptam să sară din mașină în orice moment, ceea ce s-a și întâmplat. Erau doi, foarte înalți și zvelți în uniforma elegantă a poliției austriece. Mi-am spus în sinea mea că, în definitiv, polițiștii sunt și ei oameni și au nevoi ca toți ceilalți. Dar ei nu păreau să aibă nevoi de acest fel, deoarece nu mergeau în direcția toaletei, ci veneau repede și amenințător înspre mine. Am înțeles imediat că de mine aveau nevoie și m-am speriat de "am făcut pe mine", dar desigur numai la figurat, având în vedere aventura mea încununată de succes doar cu câteva minute în urmă.

Cel care părea a fi "șeful" m-a întrebat dacă înțeleg germana, dar i-am spus că prefer engleza. Atunci mi s-a adresat cu o voce fermă și autoritară, în "engleză":

– *Du you nou zet wass you did is ferry, ferry dangerous?* (sugerând că ceea ce am făcut a fost foarte, foarte periculos). Trebuie să menționez că oricine nu are engleza ca limbă maternă, are un oarecare accent sau intonație străină. Nemții nu fac nici ei excepție și în mod caracteristic pronunță litera "v" ca "f", cu efect hilar.

Am tras o răsuflare adâncă și am spus:

– Îmi pare foarte rău, am avut o nevoie urgentă, am ratat intrarea și a trebuit să intru pe la ieșire, dar am avut vizibilitate perfectă, am fost foarte atent și nu era nimeni pe banda de ieșire.

Polițistul, evident enervat de explicația lungă și total inutilă, a repetat:

– *Du you nou zet wass you did is ferry, ferry dangerous?*

Cu o încăpățănare greu de explicat am încercat din nou:

– Aveți perfectă dreptate, domnule ofițer, îmi pare foarte rău, vă rog să înțelegeți și...

Atât am reușit să zic. Apoi, cu o privire condescendentă și o atitudine nerăbdătoare, polițistul a cerut să-mi vadă pașaportul și permisul de conducere, iar eu m-am conformat rapid.

Urmarea a părut să dureze o eternitate. Cei doi ofițeri au dispărut în Mercedesul lor spațios cu documentele mele cele mai importante. Nu aveam idee ce va urma și mă simțeam foarte neliniștit. În cele din urmă, după vreo 40 de minute, cei doi au reapărut din mașina lor fără însemne oficiale și mi-au înmânat un document bilingv (în germană și engleză) de vreo patru pagini A4, cu paragrafe scrise înghesuit și un proces verbal scris de mână, în germană, explicând în detaliu toate lucrurile "*ferry, ferry dangerous*" făcute de mine. Înmânarea unei copii a amenzii a fost însoțită de o notificare verbală:

– Trebuie să plățiți imediat 200 DM.

Mi s-au înmuiat genunchii, am rămas cu gura căscată, mintea mi s-a închețoșat și am întrebat:

- Nu folosiți șilingi în Austria?

De data aceasta a răspuns ofițerul subaltern:

- Aveți șilingi?

- Nu. Pot să plătesc cu dolari canadieni sau cu cardul?

Aceasta a fost prima dată când am observat un rânjet aproape omenesc, însoțit de un...

- Nu.

După un moment tens de tăcere, ofițerul "șef" a spus:

- Dacă nu aveți 200 DM, va trebui să ne însoțiți la sediul poliției din Linz, în seara aceasta sau mâine, ca să explicați situația. Genunchii nu mi-au devenit mai fermi, dar memoria mi s-a ascuțit și mi-am amintit dintr-o dată că de fapt aveam 200 DM într-un buzunar ascuns din portofel, bani puși acolo pentru călătoria în Croația, ca să o impresionez pe soacra mea cu un cadou sau o atenție cu care să compensez lipsa de popularitate a escapadei austriece în drum spre Croația.

I-am spus ofițerului că mi se pare că totuși am banii și îi voi aduce din mașină. M-au privit neîncredători și m-au urmărit tot drumul cu privirea, dar eu m-am întors repede și le-am înmănat banii. Ei au dispărut din nou în mașină, lăsându-mă tot fără pașaport, permis de conducere și bani gheață. Nu m-am simțit niciodată atât de umilit și de neajutorat.

Am așteptat alte 20 de minute. Între timp m-am mai liniștit, făcând haz de necaz. M-am amuzat la gândul că aceasta a fost cea mai scumpă cufureală din viața mea și sunt mândru că am putut să mi-o permit! Apoi m-am înfuriat și am început să-i blestem în gând pe nenorociții aceia de naziști austrieci, cu nimic mai buni decât cei mai josnici și mai barbari ofițeri SS germani. Ce păcat că o țară atât de frumoasă ca Austria este locuită de asemenea oameni nemernici, răi, fără inimă, cu capete pătrate.

Tocmai când fantezia mea a epuizat imaginile de ură și răzbunare, cei doi ofițeri au coborât din nou din mașină, de data aceasta cu o altă chitanță detaliată pentru amenda mea de 200 DM. Primul meu impuls a fost să rup chitanța și să-i scuipe în față, dar, înainte chiar de a reflecta mai mult la acest gest stupid și contraproductiv, am observat că ambii zâmbeau, adică zâmbeau cu adevărat, nu râdeau de mine. Aveau priviri și gesturi amicale. Eram cu adevărat nedumerit. Ofițerul superior a spus:

- Acum, că am încheiat chestiunea legată de circulație, cu ce vă putem ajuta?

M-am uitat la ei și am spus în engleză:

- You already helped me beat the record for the highest cost per dump, adică m-ați ajutat deja să bat recordul pentru cea mai scumpă cufureală.

Ofițerul s-a uitat ușor nedumerit la mine și a întrebat:

- What does *pedump* mean?

M-am gândit că în această situație nu avea rost să-l învăț pe ofițer noțiuni de argou englezesc, așa că am răspuns:

– I meant that I would have liked to be more pedant (care rima cu *pedump*, tot o aiureală, dar asta a auzit ofițerul).

Spre surprinderea mea, ei au început să râdă, dovedind capacitatea de a înțelege umorul. Unul dintre ei a spus:

– Sunteți amuzant. Cu ce ocazie ați venit prin Austria?

– Am venit să mă relaxez câteva zile și să practic un schi alpin de calitate, am răspuns.

Chipurile ofițerilor s-au schimbat pe dată, manifestând interes și mândrie. Unul dintre ei a întrebat:

– Unde vreți să mergeți?

– Mă îndrept spre Salzburg, unde sunt multe zone bune pentru schiat, din câte mi s-a spus.

Ofițerii au petrecut următoarele douăzeci de minute dând telefoane, studiind hărți, ascultând rapoarte privind starea zăpezii și în final mi-au înmănat un rezumat scris îngrijit de mână al stațiunilor, hanurilor, al stării zăpezii și al drumurilor de acces recomandate. Apoi mi-au strâns mâna, mi-au dorit să conduc cu bine, să petrec o vacanță grozavă în Austria și și-au văzut de drum, înapoi la îndatoririle lor de bază, de a menține Austria o țară curată, civilizată, ordonată și în bună regulă, nealterată de străinii indisciplinați.

Sfaturile lor s-au dovedit extrem de utile. Când am ajuns la Hüttau, un mic și pitoresc sat de munte, era deja ora 7 p.m. și întuneric. Am găsit ușor hanul de pe lista polițiștilor. Din nefericire, proprietarii petreceau cu prietenii lor, cântau în gura mare și se legănau, ținându-se unul pe altul pe după umeri. Erau beți morți. Au încercat să mă convingă să mă alătur lor la golit sticle, lăsând afacerile pentru mai târziu, dar asta nu mă atrăgea deloc.

Am înțeles rapid că fără o rezervare prealabilă nu ai ce să cauți acolo după ora 6 p.m.

M-am întors în mașină și am plecat mai departe. Până am ajuns în satul următor, la Altenmarkt im Pongau, se făcuse aproape 8 p.m. Am întrebat în câteva locuri, dar nu era nicio cameră disponibilă. Am coborât din mașină să iau o gură de aer proaspăt. Noaptea era frumoasă și liniștită, începuse să ningă cu fulgi mari – un paradis să-l privești, dar un coșmar să conduci.

Deodată a apărut un cuplu mai în vârstă, traversând strada pe schiuri de fond și s-au oprit în fața cabanei unde îmi parcasem mașina. Am intrat în vorbă deși engleza lor era foarte limitată, dar eu o mai rupeam în germană și italiană ceea ce mi-a fost de folos.

Frumoasa lor cabană era amenajată ca un han de familie cu șapte camere, una fiind liberă, din cauza unei anulări în ultimul moment. După o discuție scurtă, câteva zâmbete și bătăi pe spate, s-a stabilit între noi acea legătură și încredere

care se naște între adevărații iubitori ai vieții la munte și am rămas acolo o săptămână, bucurându-mă de o cameră foarte confortabilă, de un mic dejun variat și copios și de compania plăcută a gazdelor mele fermecătoare, totul la un preț rezonabil.

Zilele următoare au fost însoțite cu excepția celei dintâi, care a fost foarte cețoasă. Era duminică. Gazdele mele mi-au sugerat să nu mă duc spre pârtii înainte ca ceața să se risipească. Am spus, spontan:

– *It could be ferry, ferry dangerous, but not illegal, nicht wahr?* (Ar putea fi foarte periculos, dar nu ilegal, nu-i așa?)

Evident că ei nu aveau idei despre ce vorbeam, dar au zâmbit oricum – voi fi știind eu despre ce vorbesc. Era clar că mă mai urmărea incidentul cu ofițerii.

Din fericire, duminicile, Altenmarkt găzduia târgul săptămânal de vechituri, un fel de talcioc mai de calitate, un eveniment plin de culoare căruia i se dusesse vestea și în afara localității. Gazdele mele, care erau tocmai pe plecate la târg mi-au propus să-i urmez cu mașina. Am acceptat cu plăcere.

Am petrecut acolo câteva ore, trecând de la stand la stand, privind obiectele de artizanat din lemn, frumos pictate, jucării, scule, tablouri, piese de mobilier, îmbrăcăminte, instrumente muzicale și vechituri fără un uz foarte clar. Standurile cu mâncare erau și ele cât se poate de îmbietoare, cu cârnați picanți, rumeniți la grătar și serviți cu varză acră, supă de fasole și sortimente apetisante de pâine, prăjituri, nuci și dulciuri. Vinul fierț, fierbinte și condimentat, servit în căni produse local, se găsea la fiecare pas și aroma lui te îmbia de la distanță.

Tocmai când eram pe plecate, am observat un stand cu reviste și cărți mai vechi, așezate alandala pe tejghea. Mi-a atras atenția o ediție mai veche a "Jurnalului Annei Frank", cu poza ei pe copertă. Puțin mai încolo era cartea lui Hitler "Mein Kampf" cu coperta cu o svastică mare și text cu litere gotice. Toate se potriveau de minune cu tradițiile acestei țări minunate, "neutre" din punct de vedere politic, bucurându-se de dreptul și libertatea de a alege ce este și ce nu este "*ferry, ferry dangerous*" sau "*ferry, ferry*" de prost gust. M-am întrebat dacă prezența acestei cărți pe tarabă indica faptul că era la mare căutare sau, dimpotrivă, că zăcea acolo ignorată de cine știe când, nedorită de nimeni.

Mai târziu ceața s-a risipit și a apărut și soarele, așa că m-am dus la schi, lăsând în urmă atât târgul cât și gândurile filozofice.

Am savurat nevătămat restul zilelor de vacanță alpină, după care am plecat spre Split, să mă alătur soției mele și restului familiei, să ne bucurăm de primăvara petrecută la Marea Adriatică. La asta s-a mai adăugat și plăcerea întâlnirii cu unele rude mai îndepărtate, care au exploatat mai mult partea de "rudenie" în timp ce noi ne-am dat repede seama că "îndepărtarea" este partea cea mai importantă și mai dezirabilă a conceptului de "rude îndepărtate".